

Carta oberta del Departament de Ciències de la Computació sobre la gestió de la docència del curs 2020-21 per part de la UPC

En el Consell de Departament celebrat el 9 de Juliol del 2020 s'ha aprovat per consens encarregar a la Junta de Departament redactar aquest escrit, amb l'objectiu de compartir amb els diferents sectors de la comunitat universitària unes reflexions que són àmpliament compartides pels membres d'aquest departament.

L'objectiu principal d'aquest document és incentivar el debat sobre la gestió de la crisi provocada per la pandèmia Covid-19 i, en particular, discutir les decisions dels diversos centres i òrgans de la nostra universitat, que afecten el pròxim quadrimestre. El document se centra, principalment, en la gestió docent, que ha sigut on més intervencions i decisions s'han fet en els darrers mesos. Concretament, voldríem encetar un debat sobre les decisions preses pel que respecta a la docència en el Quadrimestre de Tardor del curs 2020-2021, que començarem al setembre.

Cal començar destacant una realitat innegable: la universitat té l'objectiu principal de formar els professionals del futur, i és el Personal Docent i Investigador (PDI) qui en primera persona lidera aquesta tasca. El PDI és doncs l'element clau que ha permès a la nostra universitat posicionar-se com a referent a nivell internacional.

De la mateixa manera, tots som conscients del problema endèmic que afronta la universitat espanyola (no només la UPC) en quant a l'envelliment del seu PDI. Un percentatge important d'aquest col·lectiu pot ser considerat "personal de risc" segons els criteris actuals. A més, aquest col·lectiu està en la primera línia, abocat a una interacció constant amb grups nombrosos i heterogenis, que el fa estar constantment exposat. Per tant, les universitats han de vetllar especialment per aquest col·lectiu, i tenir-los en consideració en totes les decisions que puguin posar en risc els seus membres.

A diari veiem casos de rebrot de la pandèmia, alguns d'ells molt propers geogràficament. Això dificulta a tothom fer confiança a les darreres decisions que s'han pres sobre la represa de la docència en el Quadrimestre de Tardor del curs 2020-2021. Trobem poc tranquil·litzador el document CG20200702 que, en lloc de normes clares sobre inspeccions amb terminis i responsabilitats, formula sobretot desitjos com "sempre que sigui possible/viable..." o "es vetllarà/promourà..."

Algunes mesures que se'ns han comunicat consideren en molts casos reprendre amples àrees dels plans d'estudi vigents amb la docència presencial al 100%. És molt i molt difícil que, amb aquestes perspectives, el PDI, el PAS i l'estudiantat romanguin amb la tranquil·litat que les autoritats vetllen de manera adient per la salut de tothom a la comunitat universitària.

En particular, voldríem enumerar els elements principals que desaconsellen una represa de l'activitat docent com s'ha decidit per la nostra universitat:

- Sembla que en molts aspectes els petits o nuls beneficis docents o d'imatge no compensen el risc implicat no ja per la comunitat universitària, sinó per tota la societat i, en particular, novament, la gent gran i altres vulnerables, i el personal sanitari.
- Estem sent testimonis del flux continu de professors certificats com a personal de risc que han de fer les classes en modalitat teletreball. Clarament, aquests professors no podran encarregar-se de les assignatures que requereixen docència presencial.
- Un percentatge alt de les aules per fer els laboratoris no estan preparades per mantenir el mínim de distància aconsellable, ni tenen les garanties de salubritat que garanteixin una regeneració de l'aire (per exemple, hi ha aules sense finestres).
- És dubtós que les classes de teoria, on el professor ha de portar constantment una màscara, siguin més efectives que la versió no presencial on totes les mesures de protecció no calen i el professor pot expressar-se sense tenir la seva cara tapada.
- S'incrementa enormement la vulnerabilitat del sistema: qualsevol alumne o professor diagnosticat com a positiu de Covid-19 generarà una cadena de quarantenes, que impactarà enormement a la gestió de la docència durant el quadrimestre.
- Ja hem vist la sobrecàrrega que suposa canviar, en mig d'un quadrimestre, la forma en que es dona la docència. La probabilitat de que això succeeixi de nou no és baixa.
- Des de la perspectiva de la tasca docent, el PDI de la UPC ha reaccionat de manera exemplar al confinament d'aquesta primavera, esmerçant-hi grans esforços. En bona part, però, la tasca de la recerca n'ha patit les conseqüències. Una docència a distància planificada d'antuvi fóra molt menys disruptiva per les altres tasques del PDI.

Hem d'anar tots junts en l'objectiu de tornar a la normalitat sense córrer cap risc innecessari durant aquest període, i això requereix un lideratge clar, decidit i respectat per part dels Òrgans de Govern individuals i col·lectius de la Universitat a tots els nivells. Hem d'aprendre dels errors comesos, però també aprofitar tot el coneixement i experiències acumulades per afrontar aquesta situació que ens trobarem al setembre. Podem entendre la voluntat d'una universitat presencial com la nostra a tornar a la normalitat el més aviat possible, però tots sabem que moltes vegades no cal córrer per arribar sa i estalvi al nostre destí.

Per tant, mentre no hi hagi una vacuna, demanaríem ser el més conservadors possible, i considerar mesures de més alçada, com fan altres universitats de prestigi, declarant el quadrimestre bàsicament no presencial, facilitant el teletreball pel PDI i el PAS de la Universitat. La docència presencial hauria d'estar limitada a casos excepcionals en que la metodologia docent de l'assignatura ho requereixi, la grandària dels grups ho permeti, i les condicions siguin segures per als treballadors i per a l'alumnat.